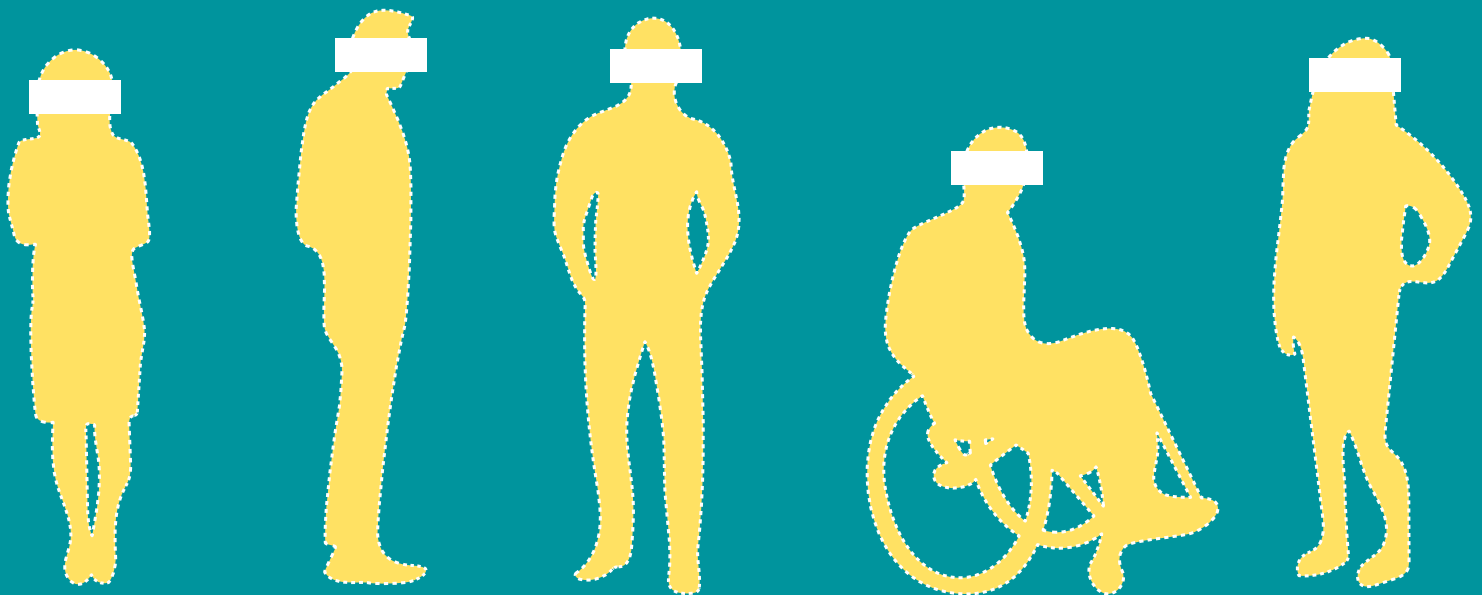

Protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje

Protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje

Kršćani su meta krivičnih djela počinjenih iz mržnje širom regije OSCE-a. Priroda ovih krivičnih djela kreće se od ispisivanja grafita do vandalizma i fizičkih napada na kršćane koji dijele vjerski materijal. Protukršćansko krivično djelo počinjeno iz mržnje šalje poruku isključenja žrtvama i njihovim zajednicama, kao i društvu u cjelini. Postojanje ovakvih krivičnih djela također ističe veće trendove netrpeljivosti prema drugim grupama, te svako ima ulogu u suzbijanju tih djela i svih oblika netrpeljivosti. Ova brošura naglašava posljedice takvih krivičnih djela i pruža smjernice za prepoznavanje protukršćanskih krivičnih djela počinjenih iz mržnje.

Šta je krivično djelo počinjeno iz mržnje?

Krivično djelo + motiviranost predrasudama = krivično djelo počinjeno iz mržnje

- Krivična djela počinjena iz mržnje sastoje se od dva elementa: krivičnog djela i motiviranosti predrasudama.
- Prvi element je da krivična djela počinjena iz mržnje zahtijevaju počinjenje osnovnog krivičnog djela. Drugim riječima, počinjeno djelo mora biti krivičnim zakonom utvrđeno kao krivično djelo. Ako nema osnovnog krivičnog djela, nema ni krivičnog djela počinjenog iz mržnje.
- Drugi element krivičnog djela počinjenog iz mržnje je da počinitelj to djelo mora počinuti sa određenom predrasudom kao motivom ili motivima (poput predrasuda prema invaliditetu, vjeri, etničkoj pripadnosti, boji kože i/ili rodu žrtve). Prisustvo predrasude kao motiva je ono što razlikuje krivična djela počinjena iz mržnje od ostalih krivičnih djela.

- Krivično djelo počinjeno iz mržnje nastaje kada se počinitelj s namjerom usmjeri na pojedinca ili imovinu zbog jedne ili više zaštićenih karakteristika ili izrazi neprijateljstvo prema zaštićenoj karakteristici ili karakteristikama tokom vršenja krivičnog djela.

Šta su protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje?

Napadi ili prijetnje ljudima zbog njihovog stvarnog ili percipiranog kršćanskog identiteta ili usmjeravanje napada ili prijetnji na osobe ili imovinu koja se povezuje s kršćanskim narodom ili zajednicama predstavljaju protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje. Žrtve takvih krivičnih djela mogu biti i većinske i manjinske kršćanske denominacije. Prema izvještajima Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, manjinske kršćanske grupe su možda češće izložene fizičkom nasilju, dok je imovina glavna meta tamo gdje su kršćani većinska grupa.

Jehovini svjedoci dijele vjerske materijale u Kijevu, 4. august 2019. (Shutterstock)

Posljedice podmetnutog požara u crkvi u Francuskoj, 4. juli 2020. (OIDAC)

S obzirom na brojne vjerske denominacije i pokrete koje kršćanstvo uključuje, krivična djela motivirana predrasudama prema kršćanima mogu imati mnogo različitih oblika. Žrtve mogu biti na meti zbog njihove kršćanske vjere ili zato što je njihova vjera povezana s drugačijom kršćanskom denominacijom od one kojoj pripada počinitelj ili zato što se njihova kršćanska denominacija poistovjećuje s određenom etničkom grupom.

Od 2002. godine, države članice OSCE-a obavezale su se na borbu protiv rasizma, ksenofobije, diskriminacije i netrpeljivosti, uključujući netrpeljivost prema kršćanima, te na sprečavanje i reagiranje na krivična djela počinjena iz mržnje.

Kako prepoznati protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje

Postoji niz pokazatelja koji mogu pomoći u utvrđivanju predrasuda prema kršćanima u potencijalnom krivičnom djelu počinjenom iz mržnje. Takvi pokazatelji, poznati kao „pokazatelji predrasuda“, mogu potaknuti vlasti da istraže krivično djelo kao protukršćansko krivično djelo, što omogućava odgovarajuću reakciju.

Sljedeća pitanja mogu pomoći u utvrđivanju protukršćanskih krivičnih djela:

- Smatraju li žrtve ili svjedoci da je incident motiviran predrasudama prema kršćanima?
- Da li je bilo komentara, pisanih izjava, gestikulacija ili grafita koji ukazuju na predrasude? To može uključivati protukršćanske, antireligijske (na primjer, sotonističke ili anarhističke) simbole ili poruke kojima se napada struktura ili doktrina crkve. Na primjer, grafiti koji

navode da je spaljivanje crkve jedini put do slobode.

- Da li je meta bila mjesto od vjerskog ili kulturnog značaja, poput crkve, kršćanskog groblja ili škole? Da li je ta imovina napadnuta u nekom prethodnom protukršćanskom incidentu? Vrste napada na imovinu uključuju oštećenje ili uništavanje vjerskih kipova i predmeta, krađu liturgijske opreme i podmetanje požara.

- Da li je žrtva bila jasno prepoznatljiva kao kršćanin, poput osobe koja nosi ogrlicu s krstom ili svećeničku odoru?

- Da li je meta bila pripadnik svećeništva, poput svećenika ili časne sestre? Jesu li žrtve bile meta tokom evangelizacije, propagiranja svoje vjere ili podjele vjerskog materijala? Da li je žrtva prešla na kršćanstvo?

- Kakva je bila priroda napada? Na primjer, je li napadač zapalio vjerske predmete ili izvršio nuždu unutar crkve? Meta napada u protukršćanskim krivičnim djelima mogu biti i simbolički predmeti, poput posvećenih hostija koje predstavljaju tijelo Kristovo u teologijama nekih kršćanskih denominacija.

- Da li osumnjičeni pripada grupi koja propagira mržnju prema kršćanima? To može uključivati različite grupe krajnje desnice ili grupe koje zagovaraju netoleranciju prema kršćanima. Da li prošlost ili podaci o ranijoj osuđivanosti osumnjičenog pokazuju da je i ranije činio slična djela, uključujući i djela protiv drugih grupa?

- Da li je osumnjičeni član neke druge vjerske grupe, kojoj žrtva ne pripada?

- Da li se incident dogodio na neki značajan datum, bilo

iz vjerskih (poput Božića ili Uskrsa), historijskih ili političkih razloga?

- Postoji li još neki jasan motiv? Nedostatak drugih motiva također je razlog za razmatranje motiviranosti predrasudama.

Protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje treba pratiti i evidentirati kao zasebnu kategoriju krivičnih djela. Kada je krivično djelo motivirano višestrukim predrasudama, svaka od tih predrasuda mora se evidentirati i riješiti tokom istrage i krivičnog gonjenja. Podaci o protukršćanskim krivičnim djelima počinjenim iz mržnje trebali bi biti razvrstani prema rodu, kako bi se bolje razumjelo kako takva krivična djela utječu na žene i muškarce žrtve takvih krivičnih djela i utvrdile odgovarajuće mjere za suzbijanje protukršćanskih krivičnih djela počinjenih iz mržnje. Prilikom istraživanja i rješavanja protukršćanskih krivičnih djela počinjenih iz mržnje, važno je uzeti u obzir moguće višestruke identitete žrtve (poput vjere i etničke pripadnosti ili roda), jer to može imati značajne posljedice za pojedine žrtve.

Prijavljivanje protukršćanskih krivičnih djela počinjenih iz mržnje

Protukršćanska krivična djela počinjena iz mržnje, kao i sva druga krivična djela počinjena iz mržnje, nedovoljno se prijavljuju. Postoji niz izazova u prijavljivanju ove vrste krivičnih djela počinjenih iz mržnje, a posebno nedostatak povjerenja u vlasti za koje se može smatrati da umanjuju važnost protukršćanskih krivičnih djela počinjenih iz mržnje.

Učinkovit pristup pravdi i dalje je ključni izazov za žrtve koji države članice moraju rješavati. Vlade moraju imati ključnu ulogu u osiguravanju pristupa pravdi, od početne procjene policijskih službenika o potrebnosti žrtava do razvijanja mehanizama podrške za žrtve.

Mnoge kršćanske grupe civilnog društva prepoznale su važnost praćenja krivičnih djela počinjenih iz mržnje, između ostalog i kao sredstvo zagovaranja, te razvijaju svoje nadzorne kapacitete putem izvještavanja šire javnosti i online izvještavanja.

Primjeri protukršćanskih krivičnih djela

- Grupa ljudi napala pravoslavnu crkvu, blokirala ulaz u objekat i prijetila svešteniku.
- U baptističkog pastora pucano nekoliko puta iz puške, nekoliko dana nakon što je bio izložen govoru mržnje protiv kršćana.
- Katolička crkva vandalizirana, vjerski kip obezglavljen, a grafiti naslikani na zidovima.
- Jehovinu svjedokinju vrijeđali, udarali u leđa i prijetili joj nožem nakon što je sa kolegom pozvana u kuću dok su dijelili vjerski materijal.
- Kršćansko groblje vandalizirano, oštećeno 18 nadgrobnih spomenika i uništeni krstovi.
- Nekoliko izbjeglica smještenih u izbjegličkim centrima primili prijetnje nakon prelaska na kršćanstvo.

Da bi bili učinkoviti, reakcije policije i vladine politike za suzbijanje protukršćanskih krivičnih djela počinjenih iz mržnje moraju se temeljiti na dokazima i zasnivati na službenim podacima o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, kao i na izvještajima civilnog društva i međunarodnih organizacija. Povećana svijest javnosti o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, evidentiranje krivičnih djela počinjenih iz mržnje na nivou države, mjere za poticanje žrtava da prijavljuju ta djela, te praćenje i izvještavanje civilnog društva, pomoći će u detaljnijem otkrivanju obima problema, omogućavajući kreatorima politika da pronađu adekvatne odgovore.

Šta možete učiniti?

Postoji niz organizacija koje mogu pomoći žrtvama krivičnih djela počinjenih iz mržnje. Tijela za ravnopravnost, institucije ombudsmana koje se bave diskriminacijom, organizacije civilnog društva i lokalna kršćanska udruženja imaju glavnu ulogu u suzbijanju krivičnih djela počinjenih iz mržnje. Oni služe kao ključne poveznice između žrtava, zajednica i lokalnih vlasti. Možete kontaktirati ove organizacije, vaše lokalno udruženje za podršku ili instituciju ombudsmana kako biste saznali više o protukršćanskim krivičnim djelima počinjenim iz mržnje:

- Equinet – Evropska mreža tijela za ravnopravnost: <http://www.equineteurope.org/>.
- Međunarodni institut ombudsmana (IOI): www.theioi.org.
- Evropska mreža nacionalnih institucija za ljudska prava (ENNHRI): <http://ennhri.org/>.

Smjernice Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) za krivična djela počinjena iz mržnje

ODIHR je objedinio dobre prakse država članica OSCE-a u rješavanju krivičnih djela počinjenih iz mržnje i objavio ih kroz brojne publikacije dostupne na našoj web stranici: <https://www.osce.org/odihr/guides-related-to-hate-crime>.

ODIHR od 2006. godine prikuplja i objavljuje podatke o protukršćanskim krivičnim djelima počinjenim iz mržnje. Saznajte više o protukršćanskim krivičnim djelima počinjenim iz mržnje i o tome kako organizacije civilnog društva mogu prijaviti incidente ODIHR-u posjetom našoj web stranici za prijavu krivičnih djela počinjenih iz mržnje na: www.hatecrime.osce.org.

Više informacija:

Za detaljne informacije o ODIHR-ovim inicijativama za borbu protiv krivičnih djela počinjenih iz mržnje i za pregled svih resursa i publikacija, posjetite:

www.osce.org/odihr/tolerance

OSCE Ured za demokratske institucije i ljudska prava

ul. Miodowa 10 00-251
Varšava, Poljska

Tel.: +48 22 520 0600

Faks: +48 22 520 0605

E-mail: tndinfo@odihr.pl

